De Molenvriend

nr. 122

Molenvrienden Land van Cuijk

VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUIJK

Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken, opgericht 18 januari 1985

BESTUUR

Voorzitter (waarnemend)	Harm van Es T: 0485 - 57 86 13	Floralaan 50 5831 TA Boxmeer
Secretaris	Walter Cornelissen T: 06 - 255 25 737 E: secretaris@molenvrienden.nl	Park 8 5446 PH Wanroij
Penningmeester	Jan van Riet T: 0485 - 38 35 51	Pelgang 1 5841 BJ Oploo
Bestuursleden	Petro Boon T: 06 - 535 40 171	van Beckumstraat 1 5831 GN Boxmeer
	Pieter Weerts T: 06 - 206 07 737	Biezenvenneke 13 5801 HN Venray
IBAN	NL03 RABO 0168 9818 58 o.v.v. adres penningmeester	
KVK	402 18 228	ISSN 1384 8526

MOLENARCHIEF LAND VAN CUIJK Het regionale molenarchief is ondergebracht in molen 'De Vooruitgang' te Oeffelt. Inlichtingen bij John Houben.

Het werk van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk wordt mede mogelijk gemaakt door:

Beijk Molenbouw B.V., Afferden (L)
GaafGrafisch, Wanroij
Havens Diervoeders, Maashees
Tuincentrum Van de Hulsbeek, Wanroij
Elektro Technisch Buro Nabuurs B.V., Boxmeer
Bol Adviseurs, Boxmeer
J. van Haren Diervoeders B.V., Gassel
Forfarmers, Lochem
Nabuurs Transport B.V., Haps

COLOFON

DE MOLENVRIEND 122, jaargang 42, nummer 3, juli 2026
Bezorging is gratis voor leden binnen de regio. De contributie hiervoor is minimaal € 20,-
Voor postbezorging geldt een jaarlijkse extra bijdrage. Aanmelden als lid bij de secretaris of via de website www.molenvrienden.nl. De Molenvriend is een advertentiemedium.
Prijs losse nummers € 3,50 (excl. verzendkosten)

REDACTIE Petro Boon, Piet Verbiesen, Pieter Weerts
REDACTIEADRES Biezenvenneke 13, 5801 HN Venray E: redactie@molenvrienden.nl
ILLUSTRATIES Van de auteurs en/of genoemd bij de betreffende afbeelding

VOORPAGINA Molenstenen tentoonstelling Frankenhofmolen

IN DIT NUMMER

COLOFON	2
IN DIT NUMMER	3
VAN DE REDACTIE	3
MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR - OMGEVINGSVISIE LAND VAN CUIJK	4
VERSLAG EXCURSIE MOLENVRIENDEN	5
ANSICHTKAART 1905 VIERLANDENPUNT	6
TÔNTJE D'N DWERG GESTOLEN	7
MOLENS EN DE RESTAURATIE VAN DE ZUIDMOLEN GROESBEEK	8
BOEKPRESENTATIE MOLENSTENEN	9
KOFFIE OP DE MOLEN	11
SCHILDERIJ CHRIS LE ROY	12
BIJVANGST INSCRIPTIE HERNEN	15
VARIA	16
REGIONALE MOLENDAG	17
GLÜCK ZU!	20
BOEKPRESENTATIE MARTINUS	22
POMPMOLEN IN BOXMEER	23
RESTAURATIEFOTO'S JOANNUSMOLEN HEUMEN	25
MOLENS IN DE REGIO	28
MOLENBEZOEK IN DE REGIO	37
ADVERTENTIES	39

VAN DE REDACTIE

Iets later dan gepland treft u hierbij een nieuwe Molenvriend aan. Opnieuw mooi gevuld dankzij vele bijdragers. Hartelijk dank daarvoor!.
In dit nummer vindt u naast de mededelingen van het bestuur een diversiteit aan artikelen op molengebied. Allemaal door eigen leden aangeleverd! De foto op de achterpagina is een sfeerfoto van de molenstenen tentoonstelling in de Frankenhofmolen.
De redactie wenst u veel leesplezier en ziet uit naar uw bijdragen voor de volgende Molenvriend die gepland staat voor oktober.

MEDEDELINGEN VAN HET BESTUUR - OMGEVINGSVISIE LAND VAN CUIJK

Beste lezer,

Het bestuur is op 12 maart bij elkaar gekomen in de nieuwe samenstelling. Zoals op de ledenvergadering besproken treden Pieter Weerts en ondergetekende toe tot het bestuur.

Dat heeft nu de volgende samenstelling:
Harm van Es als interim voorzitter,
Walter Cornelissen als secretaris,
Jan van Riet als penningmeester,
Pieter Weerts als algemeen bestuurslid.
en Petro Boon als algemeen bestuurslid.

Afgesproken is dat ondergetekende als kandidaat voorzitter door Harm wordt ingewerkt en in de volgende ledenvergadering als voorzitter wordt voorgedragen. In het bestuur hebben we een aantal praktische zaken rondom ons blad de Molenvriend besproken. Ook over de bijdrage van onze sponsors. Hiervoor nemen we contact met enkelen van hen op. Ook de adverteerders worden benaderd. Een ander taai klusje is de herziening van onze statuten. Die zijn zo oud als onze vereniging en behoeven een herziening.

Recent heb ik namens onze vereniging een vergadering van de Molen Adviesraad van de Molenstichting Noord Brabant bijgewoond. Er is aan de provincie Noord-Brabant geld gevraagd voor de begeleiding door het Monumentenhuis Brabant bij de verbetering van molenbiotopen in de provincie. De stelling luidt (terecht) dat een molen een levend monument is, dat moet kunnen draaien. Daarvoor is goed onderhoud nodig, maar ook een vrijwillig molenaar én een goede biotoop.

Het molenpaspoort wordt als hulpmiddel gezien om de biotoop te omschrijven en te verbeteren. Het Monumentenhuis Brabant is een stichting die zich o.a. richt op gemeentelijk monumentenbeleid. Als de provincie de subsidie verstrekt, komt er een project van drie jaar om van alle molens in Noord-Brabant de biotoop te verbeteren en/of te behouden. Dit geldt dus alleen voor de Brabantse molens in onze vereniging. Maar de oproep om een molenpaspoort te gaan maken geldt voor al onze molens. Verder is in dit overleg gesproken over werving van nieuwe molenaars. Zo wordt hiervoor aandacht gevraagd op een manifestatie over ons immaterieel erfgoed op 30 september in het provinciehuis in Den Bosch.

Namens het bestuur, Petro Boon

Omgevingsvisie Land van Cuijk

N.a.v. een groot aantal zienswijzen Omgevingsvisie Land van Cuijk is een nota uitgebracht. Onze zienswijze heeft niet geleid tot een aanpassing van de visie. Maar, zoals hieronder aangegeven, zal de beschermingszone juridisch worden vastgelegd in het Omgevingsplan. Dus zullen we straks goed in de gaten moeten houden of dit ook daadwerkelijk in het Omgevingsplan is opgenomen.

3.2.b.9. Zienswijze 9
Inhoud zienswijze
Wordt voldoende rekening gehouden met de molenbiotopen?
Overwegingen
Op het schaalniveau van de Omgevingsvisie zijn deze niet ingetekend.
Neemt niet weg dat bij de verdere uitwerking van deze visie en in het Omgevingsplan deze beschermingszone ook juridisch wordt vastgelegd.
Verwerking in Omgevingsvisie.
De vast te stellen Omgevingsvisie is niet aangepast.

Jan van Riet

Bij overname van artikelen en/of foto's, auteur en eventuele bron(nen) vermelden. Tevens hiervan melding maken bij de uitgeefster of redactie van dit blad.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen niet, danwel ingekort te plaatsen en stelt zich niet aansprakelijk voor eventueel gemaakte fouten of anderszins ontstane ongemakken.

VERSLAG EXCURSIE MOLENVRIENDEN

Ruim voor 18 april kregen wij op de instructie-molen in Oeffelt te horen dat het bestuur van de Molenvrienden een excursiedag had georganiseerd en kreeg ik de vraag of ik ook zin had om mee te gaan. Door de molendag, die op tweede Paasdag werd gehouden, had ik net de smaak te pakken gekregen om ook deze dag eens mee te maken, maar wat moest ik hier als MIO verwachten tussen alle ervaren molenaars in?

Zaterdagmorgen 08.15 uur, op naar het station in Cuijk waar ik samen met René, John en zijn vrouw in één auto naar Heumen, de carpoolplaats zou rijden. Daar aangekomen stonden al meerdere molenaars op ons te wachten. Toen iedereen verdeeld was over een viertal auto's ging het veertien-koppige gezelschap richting Utrecht.

Na de auto geparkeerd te hebben, moesten we de molen nog vinden, waar staat dat ding? Via omwegen en na onze Hollandse mond gebruikt te hebben, zagen we zaagmolen "De Ster" staan. Na een warme ontvangst met koffie en zelfgemaakte cake begon de rondleiding.

Om de zaagmolen in werking te zien, moesten eerst vier volle zeilen voorgelegd worden, maar wie gaat dat doen? Laten er toch vier mio's aanwezig zijn. Dat is toevallig… Ik mocht het derde zeil voorleggen en na controle van Rob Leenhouts moest de vang gelicht worden via een wipstok. Nog nooit gedaan, maar t ging makkelijker dan verwacht. Nadat het vierde zeil voor lag, mocht de zaagmolen zijn werk gaan doen. Ik had zelf nog nooit eerder een zaagmolen zo mooi van dichtbij gezien. De krukas is verdeeld in een zaag en twee contra gewichten en bewoog langzaam tot de vier volle zeilen hun werk deden. Het krabbelrad trok langzaam de balk naar voren en ja hoor, de zaag deed zijn werk. Geweldig om te zien, helaas was het alweer tijd. We moesten verder, op naar de lunch. Deze was in de Polder Wipmolen (de Achterste Hellouwse Molen) langs de A15.

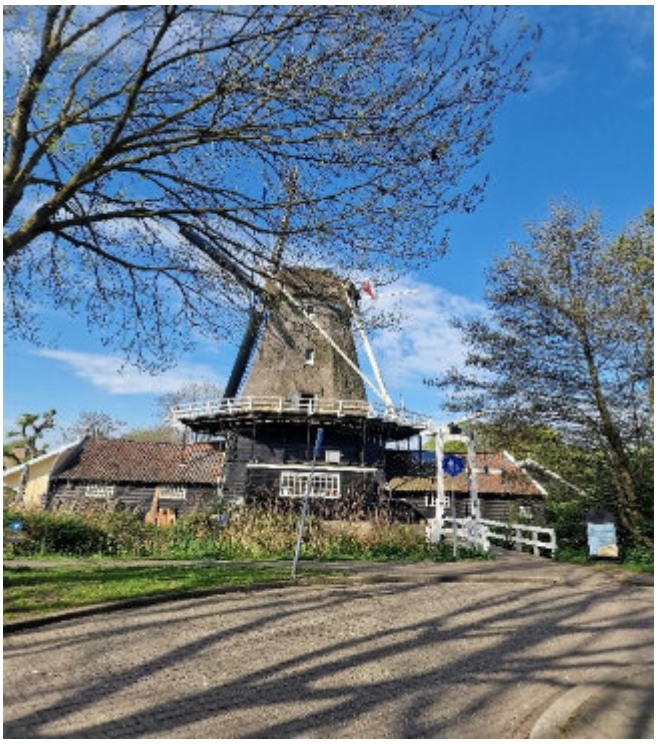

De vrouw van de molenaar, Wouter Fellinga, had voor een heerlijke soep gezorgd en smakelijke broodjes.

Na een korte pauze mocht ik als een van de eersten de hoge trap op om een kijkje te nemen boven in een wipmolen. Wat een balken, dit moeten dikke bomen geweest zijn. En wat is alles krap boven in deze molen, overal kruipen. Wat is onze molen dan toch luxe.

De wipmolen was vroeger bewoond en dit is nog terug te zien in deze molen die ook als museum dient. De jaren 50-stijl gaf veel sfeer, alles klein, maar fijn. De molenaars vroeger hebben het zwaar gehad.

Na het afscheid stond er nog één molen op het programma. Op naar Lienden.

Daar aangekomen stond molenaar Rik ons buiten al op te wachten. Na enig uitleg over het ontstaan van deze torenmolen met een binnen-kruiwerk mochten we naar binnen.

Rik, een zeer enthousiaste molenaar, vertelde en vertelde en vertelde. Hoe hij een taatslager zelf gemaakt en vervangen had, hoe hij het derde koppel als een puzzel in elkaar gezet had en dat de molen vroeger een staart had etc. etc.

Uiteraard mochten we mee de kap in. De molen draaide op dat moment nog. Eenmaal bovenin de kap werd de vang losgemaakt en de molen tot stilstand gebracht. Veel gelijkenissen met onze molen vielen me direct op. Samen met Rik alle veiligheidsvoorzieningen bekeken om deze molen goed en veilig weg te zetten.

Ook moesten we hier afscheid nemen en werd de dag afgesloten met een hartelijk applaus voor de organisatie die in handen was van Harm.

Ik ben een ervaring rijker, vond het een zeer mooie en leerzame molenvriendendag.

Ben Broekmeijer

ANSICHTKAART 1905 VIERLANDENPUNT

Drielandenpunt Duitsland-Nederland-België: de 322 meter hoge Vaalserberg ligt ten westen van Aken en direct ten zuiden van de Nederlandse grensgemeente Vaals. Het is tevens het hoogste punt van het Europese deel van Nederland (dus zonder de Caribische vulkaaneilanden mee te rekenen).

Aan het einde van de Eerste Wereldoorlog was er zelfs sprake van een **vierlandenpunt**. De neutrale dwergstaat Neutraal Moresnet, die als condominium door België en het Duitse Rijk werd bestuurd, reikte namelijk ook tot aan de Vaalserberg. Tegenwoordig is dit Belgisch grondgebied. De naam van de weg die van Vaals naar het Drielandenpunt leidt, de Viergrenzenweg, herinnert echter vandaag de dag nog aan dit voormalige vierde land.

Ook aan het begin van de Eerste Wereldoorlog speelde de Vaalserberg een rol toen Duitse troepen België binnenvielen. Frankrijk en Rusland waren destijds bondgenoten, en Duitsland wilde door het neutrale België naar Frankrijk trekken. België weigerde dit, waarna Duitsland in 1915 de oorlog verklaarde aan België. Aan het leed van de Belgische burgerbevolking herinnert een monument genaamd **Via Dolorosa** aan de Belgische kant van het Drielandenpunt.

(Dit bericht is 'bijvangst' n.a.v. bezoek aan Vaals voor de boekpresentatie 'Molenstenen' op de Frankenhofmolen te Vaals. Zie betreffende artikel.)

TÔNTJE D'N DWERG GESTOLEN

Foto: Gerrit van Kempen

Antoon ('Toon') van Els (1865-1922), bijgenaamd Tôntje d'n Dwerg, was een bekende zwerver die door Noord-Limburg en Oostelijk Noord-Brabant zwierf. 64 jaar na zijn dood, in mei 1986, ontstond het plan om hem in Oploo te eren met een standbeeld.

Het bronzen beeld werd gemaakt door Harrie Willems uit Sint Anthonis en het werd vlak bij de watermolen in Oploo geplaatst.

Tôntjes populariteit verbaast soms ook mensen in Oploo. Molenaar en dus overbuurman Jan van Riet stuurt toeristen altijd even naar het bankje naast de watermolen.„Van de meeste verschoppelingen worden geen beelden gemaakt", zegt hij. „Het waren toch altijd de zeehelden en zo die een standbeeld kregen. Tôntje is de antiheld."

De dag van de diefstal spreekt hij meerdere mensen over de lege plek op het bankje. Dat Stalin omver getrokken wordt, is te begrijpen, zegt hij. Maar Tôntje? „Iedereen is met stomheid geslagen."

MOLENS EN DE RESTAURATIE VAN DE ZUIDMOLEN GROESBEEK

Nico van den Broek en Gérard Rikken (MIO en eigenaar Zuidmolen) hebben op 6 mei j.l. een presentatie gegeven over molens in het algemeen en de geschiedenis en restauratie van de Zuidmolen in Groesbeek. Deze vond plaats in het gemeenschapshuis De Sleutel van Breedeweg te Groesbeek. De presentatie was vrij toegankelijk maar De Vrienden van de Zuidmolen en de vrijwilligers waren speciaal uitgenodigd als dank voor hun steun en bijdrage tijdens de twee en een half jaar durende restauratie van de Zuidmolen.

Een vijftigtal mensen was aanwezig en toen iedereen voorzien was van een kopje koffie met gebak opende de voorzitter van de Stichting, Mevr. Belinda Heijmans, de avond en heette iedereen welkom.

Vervolgens was het de beurt aan Nico van den Broek, die de aanwezigen uitleg gaf over molens in het algemeen, hun geschiedenis, de verschillende types molens die er zijn en de vele verschillende werkzaamheden die met molens werden uitgevoerd (graan malen, hout zagen, olie slaan enz.). Interessante en voor velen leerzame stof.

Daarna was het de beurt aan Gérard Rikken die over de geschiedenis en de restauratie van de Zuidmolen vertelde, doorspekt met de nodige anekdotes uit de familiegeschiedenis. Hij is immers familie van de laatste molenaars, de neven Jochijms.

Een belangrijke periode in de geschiedenis van de molen is de Tweede Wereldoorlog. Gérard vertelde dat het een wonder is dat de Zuidmolen nagenoeg ongeschonden de oorlog doorkwam.

De geallieerde strijdkrachten brachten regelmatig vanuit de kap (met een raam aan de achterzijde) het oorlogsgebied rondom Groesbeek in kaart. Later werd deze plek door de molenaar gebruikt als eerste sky-box in de voetbalgeschiedenis want het veld van V.V. De Treffers grensde van 1940 tot 1965 aan de molenbelt. Bij thuiswedstrijden wapperde de Treffersvlag op de molen.

De restauratie van de molen heeft volgens Gérard heel wat voeten in aarde gehad. Neem alleen al het vochtprobleem. Het stucwerk aan de binnenzijde was helemaal verschimmeld en is van boven tot beneden helemaal afgebikt. In de (dikke) muren zaten holle ruimtes die vol water stonden. Deze plekken zijn opengehakt, opgevuld en weer dichtgemetseld .Daarvoor zijn 3000 stenen nodig geweest. Er zijn nieuwe ramen aangebracht die open kunnen of één ruit hebben met openingen. Dit allemaal om te voorkomen dat de molen weer vochtig wordt. Daarna zijn de muren aan de buitenzijde, waar nodig, opnieuw gevoegd en onlangs aan de binnenkant gekeimd (behandeld met silicaatverf waardoor de stenen nu vochtdicht en toch ademend zijn).

Een aantal werkzaamheden is door de molenmaker uitgevoerd maar ook veel werk is verzet door vrijwilligers. Zij zijn twee en een half jaar lang elke woensdag en zaterdag in touw geweest.

Ook de gemeente en het Groesbeekse bedrijfsleven hebben goed geholpen, aldus Gérard. Hij is iedereen die geholpen heeft, zeer dankbaar en hij nodigde de aanwezigen aan het eind van zijn presentatie uit om samen een glaasje te drinken. Hiermee kwam een einde aan een mooie en gezellige avond.

Piet Verbiesen

Heropening - Foto: Stichting Zuidmolen

BOEKPRESENTATIE MOLENSTENEN

De voorintekenaars van dit unieke boek werden uitgenodigd om de presentatie van het boek bij te wonen op de Frankenhofmolen te Vaals. Bijna op het zuidelijkst gelegen en hoogste punt van Nederland.

Het boek is uitgegeven door de vereniging De Hollandsche Molen en de auteur is Jan Scheirs, met medewerking van een aantal specialisten, waaronder ons lid Peter Pouwels.

Een spannende uitdaging, zo blijkt uit de voordracht van Jan, waarbij grote uitdagingen zitten in de financiering en de complexiteit die nu eenmaal verbonden zijn aan de uitgave van een boek. Gelukkig heeft De Hollandsche Molen hierbij haar volle medewerking verleend.

In het boek wordt de geschiedenis van het malen van graan behandeld vanaf de eerste wrijfstenen tot de molenstenen, zoals we die nu kennen in onze molens. Het handmatige zware werk is in een ontwikkeling van duizenden jaren overgenomen door de kracht van trekdieren, water, wind en later de motoren. Deze ontwikkeling wordt in het boek duidelijk omschreven, waarbij ook veel aandacht wordt gegeven aan hoe deze krachtbronnen steeds vernuftiger worden toegepast.
De verschillende materialen van de steen en de ontwikkeling van het scherpsel worden natuurlijk uitgebreid beschreven.

Zo'n prachtig boek kan natuurlijk niet mooier worden gepresenteerd dan in de volledig gerestaureerde Frankenhofmolen in Vaals. Werkelijk een plaatje en vanuit een totaal vervallen ruïne weer teruggebracht naar het industriële monument dat haar glorie van weleer weer uitstraalt.

Begonnen als een bescheiden kopermolen, daarna volmolen voor de wol van de schapen die er ruimschoots waren. Vervolgens opgekocht door een Duitse industrieel die de molen uitbreidde en er een complete textielfabriek van maakte. Zo groot zelfs dat het bovenslagrad niet meer voldoende capaciteit kon leveren voor de aandrijving van alle assen, wielen, drijfriemen en er een stoommachine bij moest komen. Na twee branden verrees de molen steeds groter uit de strijd, totdat er problemen kwamen rond de vergunningverlening en de textielindustrieel zich terugtrok en de molen werd verkocht.

Daarna is de molen omgebouwd tot graanmolen en heeft nog jaren dienstgedaan. Tenslotte werden de maalwerkzaamheden gestaakt, de molen werd een boerderij en geraakte langzamerhand in verval.

Totdat Het Limburgs Landschap zich het lot van het inmiddels zwaar vervallen complex aantrok.. Samen met de omliggende landerijen werd het aangekocht en na een zeer grondige restauratie ligt hier weer een graanmolen in een prachtige omgeving waar men trots op kan zijn.

Tijdens de presentatie van het boek werden de aanwezigen toegesproken door vertegenwoordigers van Het Limburgs landschap, de schrijver

Jan Scheirs, Nicole Bakker namens de vereniging De Hollandsche Molen en vertegenwoordigers van de vele vrijwilligers die van de molen een levend monument maken. Tijdens de rondgang met een molengids werd de geschiedenis van de molen uitgebreid verteld en getoond onder verwijzing naar de vele bouwsporen die bij de restauratie zichtbaar zijn gebleven.

Vervolgens bekeken we de tentoonstelling met duidelijke uitleg over de geschiedenis van de molensteen en het bekijken van unieke exemplaren uit de duizendenjarige geschiedenis.

We hadden al genoten van een uitstekende lunch, maar na afloop van de rondgang stond versgebakken Limburgse vlaai klaar, gebakken in de houtoven in de molen. Ook weer mogelijk dankzij de uitgebreide vrijwilligersploeg.

Het was een heel dankbare, mooie, gezellige en leerzame dag. En voor diegenen die het boek Molenstenen nog niet hebben; het is nog steeds te koop via de website van De Hollandsche Molen.

Jullie reporters, Sabine & Jan

KOFFIE OP DE MOLEN

Sfeerfoto's boekpresentatie molenstenen
(zie ook artikel pag. 9)

SCHILDERIJ CHRIS LE ROY

Zoekplaatje: het verhaal achter het schilderij van Chris Le Roy.

Molen van Malden op schilderij van Chris Le Roy

Tijdens onze reguliere draaidag in juni vorig jaar, kregen we op de Bovenste Plasmolen bezoek van Quinta Buma, zij had een schilderij van Chris Le Roy (1884-1969) in haar bezit met hierop een molen met één roede. De vraag hierbij was of ik wist welke molen dit betrof, want ze wilde het schilderij van de hand doen. Gezien de kenmerkende buitentrap kwam ik op de gedachte van de molen in Hernen, maar het zou ook de verdwenen molen van Malden kunnen zijn. Chris Le Roy is geboren te Doetinchem, maar woont vanaf 1926 in Nijmegen.

Het is dus een echt zoekplaatje...

Quinta Buma is geboren in de molen De Eendragt in Weesp. Een vervallen molen die haar vader in 1954 voor een symbolisch bedrag van Fl 1,- gekocht en eigenhandig gerestaureerd heeft.

Molen van Hernen met een roede - 1946

Thuis gekomen direct aan de speurtocht begonnen en contact opgenomen met de molenaar van de molen van Hernen. Al snel kwamen we tot de conclusie dat het niet de molen van Hernen kon zijn omdat die op een belt staat en geen dubbele deurhelften op de belt heeft. Meestal is de jacht mooier dan de vangst, echter tijdens het bezoek aan de molen van Hernen had ik een leuke bijvangst (zie artikel over de “bijvangst”)..

Op het schilderij staat de molen van Thijssen in Malden, met één roede. Aan de zeilvoering op de wieken te zien, wordt er met de molen gemalen. De molen is in de oorlog ‘ontwiekt’, i.v.m. de aanleg van een vliegveld, welke parallel aan de Rijksweg lag, airstrip B91 genoemd.

Het schilderij is zéér waarschijnlijk kort na de tweede wereldoorlog gemaakt. Zie correspondentie hierover tussen molenaar Theodorus Thijssen en de Hollandsche molen en molenmaker Coppes uit Bergharen.

Brief van Thijsen van de molen van Malden, aan de Hollandsche Molen d.d. 25-02-1947

"In sept. 1944 werd in opdracht van de geallieerden de roeden van mijn windmolen hals over kop verwijderd. Daar dit binnen 24 uur moest geschieden, gebeurde dit door de Engelse soldaten in samenwerking met een molenmaker. Door dit haastige werk, werd veel van de molen ontzet en 1 roede brak op drie plaatsen. Hoewel deze vordering door de Engelsen geschiedde, via de heer Burgemeester, wordt de schade als gewone oorlogsschade aangemerkt en zal mij de schade ‘Mei 1940’, uitbetaald worden, dus flinke financiële strop!
Nu behoeft het geen betoog dat het voor mij financieel voordeliger is als economischer is, om de molen die toch lastig gelegen is, niet meer te herstellen en elektrisch te gaan malen. Naar ik hoor zou dit echter niet zonder Uw toestemming kunnen gebeuren en verzoek ik U daarom beleefd mij toe te staan dat de molen niet meer in zijn oorspronkelijke staat hersteld wordt.
Bedoeling is om het geld wat er eventueel als oorlogsschade uitgekeerd wordt, te gebruiken voor de inrichting elektrische maalderij. Herstel vereist F 7500,- en de uit te keren schade ‘Mei 1940’, F 3300,- . Dit is voor mij groot bezwaar en dus economisch niet te herstellen.

Gaarne zal ik Uw bericht tegenmoed ziende.

Hoogachtend,
Th. Thijssen, Rijksweg 103, Malden"

Prijsopgave van molenmaker Coppes uit Bergharen;

"Bergharen, 19 Maart 1947

Prijsopgave voor de reparatie van de molen van den Heer Th. Thijssen
Molenaar C105 Malden ter gevolge van oorlogsgeweld.

Een nieuwe ijzeren molenwiek met vracht
F 1500,-

Nieuw hekwerk voor 4 wieken, einde met stroomlijn en remborden, 16 eiken spieën, 4 eiken keerklossen, 4 schuif en 4 keerijzers F 1625,-
Montage van 2 molenwieken F 175,-
Nieuw Engels kruiwerk met nieuwe eiken ondervloer met montage F 2500,-
Nieuwe bebording op molenkap, met rubberzout bedekking en montage F 1115,-
1 eiken voeghout F 850,-
Teer en schilderwerk F 200,-
Te samen F 7965,-

Benodigde materialen:
3500 kilo ijzer, 2m3 Amerikaans grenen, 1,5 m3 vuren, 2 m3 eiken, 1 m3 iepen, 120m2 dakleer, 40 liter koolteer, 50 kilo verf.

P. Coppes
Molenaar-aannemer B E R G H A RE N

Voor afschrift, De secretaris van Heumen"

In 1948 wordt het binnen- en buitenwerk van de stenen windkorenmolen, door molenaar Th. Thijssen te Malden, te koop aangeboden in De Molenaar.

Advertentie in De Molenaar 9-6-1948

TE KOOP :
In prima staat zijnde
binnen en buitenwerk van
een stenen windkorenmolen
w.o. 2 Potroeden, lang 25 m,
40 x 45. **Gietijzerenas**, lang
4,80 m. van waterhol – pen.
Asrad Φ 3,50 m, met vang
enz. enz. **2 koppel stenen**
16er en 17er. Tevens een
complete electro maalmolen
met onderaandrijfwerk en
14er stenen.
TH. THIJSSEN, molenaar
Malden (bij Nijmegen) Telf. 24

Mogelijk zijn beide Potroeden naar de Zuidmolen in Groesbeek gegaan welke door een windhoos in 1947 kap en wieken verloor, deze molen is in 1949 weer hersteld.

Schijnbaar loopt het geen storm met de verkoop want acht jaar na dato wordt bijna het gehele binnenwerk opnieuw te koop aangeboden m.u.v. het elektrisch gemaal, de molenstenen en de beide ijzeren molenroeden.

Advertentie in De Molenaar 21-3-1956

Te koop :
in prima staat zijnde
BINNENWERK
van een windmolen,
w.o. ijzeren as, lang 4,80 M,
asrad 3,50 M, met vang enz.,
bonkelaar, koning, spoorwiel,
rondsels, staakijzers, enz.
P. Thijssen,
Molenaar
Malden (bij Nijmegen)
Telef. K 08806-324

In 1956 biedt molenaar P. Thijsen, in De Molenaar, het binnenwerk van zijn molen te Malden te koop aan, waaronder: een ijzeren as lang 4,80 m. asrad 3,50 m. met vang ect. Bonkelaar, koning, spoorwiel, rondsels, staakijzer etc. De eerder aangeboden ijzeren roeden worden niet meer vernoemd. Deze zijn waarschijnlijk bij de eerste aanbieding in 1949 verkocht.

Een groot deel van het binnenwerk gaat naar de door brand getroffen Kazand molen te Roeselare-Rumbeke in België. Hier komen we dan ook de door Gerardus Willems in 1876 gekochte gietijzeren as de Prins van Oranje nummer 431 tegen, die oorspronkelijk in een poldermolen van de Zuidplas zat.

In 1996 valt definitief het doek voor de molen en wordt de overgebleven stenen romp gesloopt voor uitbereiding van de zaak van de molenaarsfamilie Thijssen.

Uiteindelijk is door bemiddeling een nieuwe eigenaar gevonden voor het schilderij van de molen van Malden gemaakt door Chris Le Roy, een van de schilders uit de Plasmolen. De nieuwe eigenaar is de Heemkundeclub te Malden.

Peter Pouwels, Groesbeek, december 2025

BIJVANGST INSCRIPTIE HERNEN

Het verhaal achter de inscriptie in de molen van Hernen

Tijdens mijn bezoek aan de molen van Hernen viel mijn oog op een inscriptie in een van de zolderbalken boven de trap, hier stond:

DOOR HONGERS'S NOOD EN GEBREK IS DOOR GOD DE STRAF BELEGT 1921

Op mijn vraag welke verhaal (drama) er achter deze inscriptie zat, moest de molenaar het antwoord schuldig blijven. Hij was al jaren op zoek naar het antwoord en had vorig jaar zelfs een oproep gedaan in het lokale blad van de Heemkundekring, maar een antwoord was er tot nu toe niet gekomen.

Thuisgekomen direct gezocht met Chat GPT op de vraagstelling: "Welke ramp speelde in Nederland 1921" ?

Het antwoord: Grote Droogte
In 1921 had de Grote Droogte in Nederland een aanzienlijke impact. Deze droogte begon in de herfst van 1920 en was intens tot eind 1921, wat leidde tot een zeer lage neerslagindex en ernstige problemen in de drinkwatervoorziening. De droogte was een 'samengesteld extreem' waarbij verschillende gebeurtenissen samen leiden tot grote problemen in de landbouw en veeteelt.

Dijkdoorbraken en doden door droogte
De droogte in 1921 was 'de ergste ooit gemeten in Europa'. Door een hogedrukgebied dat maar boven de Britse eilanden bleef hangen, gingen regenwolken alle kanten op en bleef het in Europa droog. Vooral in de driehoek Brussel - Parijs - Lyon, maar ook verder naar het oosten, in Rusland en Oekraïne. Met dramatische gevolgen. Drinkwater kwam niet meer uit de kraan maar moest per tram worden aangevoerd in Purmerend. Water op de bon in Friesland, voor maar liefst 5 cent per emmer (€ 0,35 eurocent nu). Zonder politiebewaking bij het uitdelen van water dreigden misstanden. Overal in Europa natuurbranden, ook in Nederland. Omdat het ook in de herfst van 1920 weinig had geregend, berichtten de kranten al in de vroege zomer over mislukkende oogsten in België en Frankrijk.

Een nog grotere ramp speelde zich af in Rusland en Oekraïne. Ook daar was er te weinig neerslag en mislukten de oogsten. Maar die problemen kwamen boven op de gevolgen van de Russische Revolutie en de daaropvolgende burgeroorlog. Van de kleine oogsten confisqueerde de overheid grote hoeveelheden voedsel voor het leger, waardoor er op het platteland nog minder te eten was. Een hongersnood, die 5 miljoen mensen het leven kostte en miljoenen anderen op de vlucht joeg, was het gevolg.

De Maas in Maastricht in 1921

In Nederland bleef het bij 'dorstig vee op de oostelijke zandgronden'. Kuilen graven in de lage beddingen der stroompjes hielp ook al niet, en aangezien er bovendien ook nog eens weinig gras en hooi was, besloten veel boeren hun dieren voortijdig te laten slachten. Het gevolg: veel goedkoop vlees, maar hoge prijzen voor plantaardig voedsel. Het leven was moeilijk voor Nederlanders die door de droogte toch al slecht verdienden. Zoals de zoetwatervissers (geen vis door watertekort) en de binnenvaartschippers (te lage waterstanden om te varen). Honderden schepen lagen werkeloos in de Groningse en Drentse veenkoloniën en eind oktober was de stand in de Rijn tussen Arnhem en Pannerden zó laag dat zelfs lege schepen er niet meer konden varen.

Toen het in 1922 wel weer 'normaal' regende, was de ellende nog niet voorbij. "Door de droogte waren in Friesland veendijken uitgedroogd, en toen het water weer hoger kwam te staan, spoelden die weg. Iets vergelijkbaars hebben we in 2003 in Wilnis gezien. Daar spoelde ook een dijk weg na een lange tijd van droogte."

Vreemd is dat we ons nog wel de watersnoodramp van 1926 en 1953 kunnen herinneren, maar dat de grote droogte uit 1921 niet meer in ons collectief geheugen zit.

Peter Pouwels

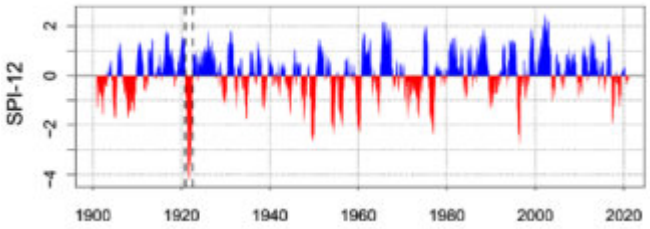

Droogte-index (SPI of gestandaardiseerde regen-index) van 1900 tot 2020 in Ukkel. Negatieve waarden duiden droge perioden aan. De droogte van 1921, aangeduid met verticale lijnen, is veruit de droogste van de tijdreeks.

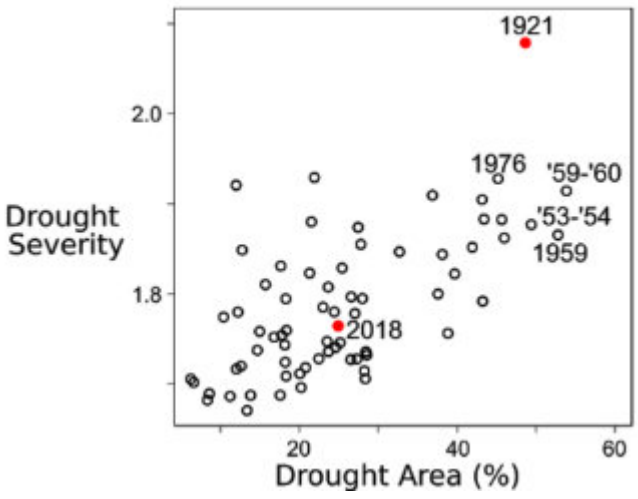

De sterkte (“Severity”) van de 1921-droogte en andere gekende Europese droogtes die plaats vonden na 1950, als functie van het percentage getroffen gebied (“Area”) binnen het ganse Europese domein dat werd bestudeerd. Elk bolletje stelt een specifiek droogtejaar voor.

VARIA

MAN VAST IN WANROIJ

(Afbeelding: Omroep Brabant)

Tijdens werkzaamheden aan een molen in de Molenstraat in Wanroij is een man vast komen te zitten. Hij werkte aan de molen en hurkte door zijn knieën, maar door zijn leeftijd kon hij niet meer zelfstandig opstaan, meldt de Brandweer. Een loonwerker en de brandweer hebben de man veilig naar beneden geholpen. Eenmaal op de grond werd de man overgedragen aan het ambulancepersoneel. Na een controle kon hij weer zelfstandig uit de ambulance stappen.

NIEUWE LIMBURGSE MULDERS

Hoera! Op 16 april is Sabine Hillebrecht geslaagd als watermolenaar voor het landelijk examen op de Grathemermolen in Grathem. Proficiat, Sabine!

REGIONALE MOLENDAG

Belevenissen Regionale Molendag Molenvrienden Land van Cuijk en Omstreken in het noordoosten van het werkgebied van onze vereniging. Tweede Paasdag 2026, Sabine Hillebrecht en Jan van Riet.

Het waren uitstekende weersomstandigheden voor een dagje uit. Een blauwe lucht met enkele wolkjes en een aangename temperatuur. Toen we vanuit Oploo vertrokken met de kleine Smart was er nog weinig wind, maar de vooruitzichten waren goed.

De eerste molen waar we op bezoek gingen was de Bovenste Plasmolen. Natuurlijk een prachtige molen in een wonderschoon natuurgebied. De molenaars waren nog druk bezig de molen in gereedheid te brengen. Theo, de machinist, was drukdoende om de oude benzinemotor met liggende cilinder aan de praat te krijgen. Dit lukte met de inspuiting van een shotje remmenreiniger waarbij het waterrad als startmotor fungeerde. Nadeel was wel dat door te weinig wind de verbrandingsgassen in de kelder bleven hangen. Ander nadeel was dat door de exorbitant hoge benzineprijs het budget voor dit aardolieproduct al snel was opgemaakt. In het verleden werd de motor via een pijpleiding door water uit de bovenloop van de molen gekoeld. Dit zuurstofrijke water zorgt voor veel oxidatie van de onderdelen van de motor. Vandaar dat nu is omgebouwd naar een gesloten systeem met koelvloeistof, wat uitstekend bevalt.

De molen draaide tijdens ons bezoek met water uit de bovenloop, een beetje geholpen door de middenloop. Hierdoor kon de combinatie van dit systeem mooi worden bekeken met natuurlijk de draairichting van het rad, de nekslag. Vast onderdeel van de examenvragen bij het getuigschrift voor watergedreven molens, zoals dat heet.

We ontmoetten een aantal collega's, die net als wij hetzelfde rondje maakten en die we ook bij de andere molens tegenkwamen. Bedankt Plasmolen en betrokken molenaars die goed voor de molen zorgen.

Vandaar gingen we richting Groesbeek. Via Mook was het nog een gedoe vanwege werkzaamheden aan de weg, maar een Smart heeft maar een piepklein gaatje nodig om tussen obstakels door te slalommen.

De Zuidmolen draaide al trots en staat mooi dominant op bijna het hoogste punt van het dorp. Ik (JvR) kom al lang op deze molen en heb hem actief meegemaakt als dagelijks draaiende en aangesloten molen van het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde. Het interieur van de molen zag er destijds heel anders uit, bunkers, silo's, mengketels, talloze pijpen, transportschroeven, graanreiniger en pletters. Van heel veel is niets meer te zien, de vloeren zijn hersteld en de muren zijn behandeld. Er is veel molenmakerswerk aan vooraf gegaan en een ploeg heel actieve vrijwilligers heeft er een plaatje van gemaakt. De molen is weer goed voor bezoekers toegankelijk.

De Stichting Zuidmolen kan trots zijn op hun gerestaureerde monument, waarbij prinses Beatrix vorig jaar de officiële opening heeft mogen doen. Wat gebleven is, is de zelfzwichting met het unieke Ten Have wieksysteem op alle vier de roeden met remkleppen. Aan alles is te zien dat De Zuidmolen een werkzaam leven heeft gehad en de potentie heeft dit in de toekomst weer te krijgen. Ook hier verwelkomden enthousiaste vrijwilligers, molenaars en MIO's de bezoekers, waarvan sommigen zelfs helemaal uit Groningen.

Omdat de tijd dringt, gaan we verder. Naar molen Zeldenrust in Overasselt. De standerdmolen stond al mooi te draaien. Het weggetje naar de molen lag overhoop vanwege materialen voor de aanleg van een riolering.

Molenaar Stijn Arts voelt zich goed thuis op zijn molen en dat zie je. Ook in Overasselt zien we weer dezelfde gezichten als die we bij de eerdere molens hebben gezien. En reizen maakt hongerig, dus werd er besloten tot een grootschalige picknick bij de molen. Had de ene een zakje brood en een flesje water bij zich, dan haalde de ander wel een complete picknickset met stoelen en tafels uit de auto met een halve supermarkt.

De inbouw van een toilet in de onderbouw is een staaltje van vernuft om dit in de kleine ruimte heel praktisch in te bouwen en mooi te laten opgaan in het interieur van de molen.

Heel uitgekiend was ook het klapbare hek boven aan de galerijtrap. We hebben er een foto van gemaakt, want ook voor onze molen in Oploo komt de RI&E in zicht.

Zeldenrust staat mooi op een veld, dicht bij de Maasdijk. Toch maakt Stijn zich zorgen over plannen voor woningbouw die de omgeving en de windvang van de molen erg kunnen beïnvloeden.

We zwaaien Stijn en de inmiddels overige bekende gezichten uit en vertrekken naar:de Maasmolen in Nederasselt. Ook gelegen aan de Maasdijk, maar weer een geheel andere standerd-molen dan in Overasselt. De kenners zullen zien dat de stijl van verschillende streken is.

De molen staat rustig te draaien in een gebied met een grote waterplas. Volgens molenaar Vincent zijn er al verschillende plannen geweest -en nog steeds- voor het terrein waarop de molen staat. Ondanks alle grote plannen voor het gebied moet de molen het zonder water en elektriciteit doen. En wat erger is, de molen is eigenlijk afgekeurd voor publiek om veilig mee te kunnen draaien. Kennelijk is er wel zorg om publiek, maar niet om de molenaar.

Er moeten nieuwe roeden in en we weten dat daarvoor een wachttijd is. Het is echt een molen om op je gemak in rond te snuffelen, want je komt van alles tegen. Zoals het hergebruik van een onderdeel van een weegbalans dat dienst doet als hefboom van de afhouder van de schuddebak. Ook zijn in de molen veel inscripties te vinden. Vincent had assistentie van een jonge MIO uit Haps, waarvan ons de naam helaas ontschoten is.

De schoten die we wel hoorden kwamen van de overzijde van de Maas, waar we het kanon-gebulder konden horen van de herdenking van het historisch beleg van de stad Grave.

We bedanken Vincent en zijn assistent voor de gastvrijheid en haasten ons de Maas over, want het is nagenoeg vier uur en we willen nog graag molen Bergzicht in Gassel aan het werk zien.

Terug is het Brabantse Land bezoeken we molen Bergzicht in Gassel. Een unieke en origineel Brabantse achtkant met een zee van ruimte binnenin. De mulders Jos, Diego en Henry waren nog het restantje in het kaar aan het opmalen, het werk zat er bijna op. Ze hebben de taken goed verdeeld op leeftijd en dat maakt het op zo'n lange dag beter vol te houden.

Het is mooi te zien dat de molen nog steeds de basis vormt van een veevoederbedrijf dat al generaties is de familie is. Bijzonder is nog een grote rubberen zakstempel van het bedrijf Van Haren waarmee in het verleden de jute zakken werden bedrukt. De molen werd gevangen, de zeilen geklampt, de laatste controle tot in de kap en Regionale Molendag 2026 is weer gedaan. Bedankt iedereen die aan deze dag heeft meegewerkt en volgend jaar graag tot ziens in een ander deel van ons werkgebied.

GLÜCK ZU!

Een ongeluk zit in een klein hoekje, wordt er wel eens gezegd. Als dat zo is dan zit geluk overal. En dit blijkt ook zo te zijn, al zijn wij ons daar niet altijd van bewust. We hebben vaak meer geluk dan we denken. Als je dan een keer geluk bij een ongeluk hebt, moet je dit zien als een kans, om iets te doen om in de toekomst een ongeluk te voor-komen, als je een keer minder geluk hebt.

Zo hadden wij de pech bij molen De Reus dat het zeil uit het bovenste end loskwam, en naar beneden viel. Hierbij hadden we het geluk dat de molen niet draaide maar stilstond. Ja, hoeveel geluk kun je hebben. Helaas hadden wij de pech dat de molen met de binnenroede horizontaal stond, en het opgerolde zeil klem kwam te zitten tussen het stormluik en de roede. Ja hoeveel pech kun je hebben.

Vrijdag 10 april was ik naar de Frankenhofmolen in Vaals geweest. Bij de terugreis kwam ik in een file op de rondweg van Gennep terecht, dit omdat een gedeelte van de A73 eruit lag. Ja je kunt pech hebben, maar dat had ik niet. Stilstaand in de file op de brug over de Niers kon ik molen De Reus prachtig zien liggen, vorig week woensdag hadden wij daar nog gedraaid. Ik keek er wel een beetje vreemd tegenaan, het leek net of er geen zeil meer op de roede zat, maar dit kon niet want wij hadden laatst nog met vier vol gedraaid en hem toen toch goed weg gezet!

Zondag daarop kreeg ik een foto van Kaynee van molen De Reus met een uit het bovenste end losgekomen zeil. Het was bij ons bekend dat de hoektouwen slecht waren en we hadden al een paar touwen vervangen met gebruikte hoektouwen van een oud zeil, maar hadden niet genoeg om alles wat slecht was te vervangen. We hadden bij Max Beijk gevraagd of hij nog circa vijftien meter hoektouw voor ons had, maar we hadden de pech dat zijn voorraad op was, dus moesten we even wachten tot de bestelling binnen was. We zijn dus verder gegaan met de oude hoektouwen, om deze bij de eerste de beste gelegenheid, als er te weinig wind is om te draaien, te vervangen.
De combinatie van een slecht hoektouw met vogels die aan de uitgeplozen eindjes van het touw trekken, de zwaartekracht en een beetje wind, zorgde er voor dat het zeil naar beneden kwam.

Als molenaar is het een mooie uitdaging om het zeil dat klem zit tussen stormluik en binnenroede er tussenuit te halen. Ja, dit is geen standaard werk en hier moet je wel even goed over nadenken hoe je dit goed en zo veilig mogelijk gaat aanpakken.

Maandagmorgen ben ik heel vroeg naar de molen gegaan, want ik kan in een dergelijke situatie helemaal geen wind gebruiken, normaal is de wind je beste vriend, maar in dit geval dus niet. Ik had het geluk, dat het bijna windstil was. Dit was echter geen geluk maar een bewuste keuze van mij.

Bij De Reus gekomen, de stenen uitgelicht, uit het werk gezet, pal en kneppel eraf gehaald en het vangtouw naar buiten gebracht. Bij het gevlucht de beide roekettingen en de bliksemafleider eraf, en hierna een lang touw aan het onderste end, voor het geval dat ik de pech krijg dat het gevlucht vastloopt. Hierna eerst geprobeerd het gevlucht in de normale draairichting te bewegen, dit liep zoals verwacht gelijk vast en verder duwen ging niet meer omdat het gevlucht buiten handbereik was.

Gelukkig hebben wij op De Reus een lange stok om het gevlucht verder door te halen, echter dit ging niet. Ik had het geluk dat ik een touw aan het end had gemaakt en kon het gevlucht eenvoudig weer terughalen. Nu het gevlucht tegen de draairichting in met behulp van de lange stok doorgeduwd. Hierbij had ik het geluk dat het zeil los kwam, Echter had ik de pech dat het zeil achter het gevlucht viel, en wel op een dusdanige hoogte hing dat ik er vanaf de grond niet bij kon.

Terug in het gevlucht al hengelende de onderkant van zeil naar voren gebracht. Ik had echter de pech dat de bovenzijde van het zeil nog over de voorzoom hing en het gewicht van het zeil teveel is om dit met één hand over de voorzoom te trekken, dus dit moest ik anders aanpakken.

Vanuit het gevlucht het zeil van onder uit iedere keer iets hoger op een kikker vastgezet, tot ik helemaal boven was. Nu hing bijna het hele gewicht van het zeil aan de bovenste kikker en kon ik eenvoudig met één hand het bovenste stuk zeil over de voorzoom heen krijgen.

Ik had dus het geluk dat alles goed afgelopen is. Ik moet er niet aan denken wat er gebeurd zou zijn als het zeil er bij een draaiend gevlucht uit komt. Dat geluk kun je hebben als je met slechte hoektouwen door blijft draaien en voor het draaien met blote benen niet controleert of alle touwen nog goed vast zitten. Dan kun je beter maar de pech hebben dat het zeil bij een stilstaande molen eruit valt!

Peter Pouwels

BOEKPRESENTATIE MARTINUS

Zaterdag 22 augustus 2026 wordt het boek over de Martinus in Beugen gepresenteerd.

Het boek beschrijft de geschiedenis van de Martinus en zijn molenaars en gaat uitgebreid in op de bouw en werking van de molen en het molenaarsbedrijf dat er was gevestigd. Dit alles doorspekt met grote veranderingen en opmerkelijke gebeurtenissen die door de jaren heen plaatsvonden en rijk geïllustreerd met beeldmateriaal.
De molenaarsgeslachten Heijs en Van den Berg hebben de Martinus meer dan 100 jaar uitgebaat. De lezer wordt meegenomen in het wel en wee van deze families, verteld in woord en beeld. De Martinus is bovendien niet de enige molen in Beugen. Ook de eerste molens in Beugen en de Heidebloem komen aan bod. Zo heeft er in 1320 een molen gestaan op de grens van Beugen en Oeffelt en kende Beugen ooit een rosmolen en een stoommolen.
Tot slot wordt in het boek aandacht besteed aan de educatieve en culturele functie die de Martinus vandaag de dag vervult. Een functie die mogelijk is dankzij de inzet van de vrijwillige molenaars. Het boek is geschreven door Martin van den Berg en Tonny van den Berg, nazaten van het molenaarsgeslacht Van den Berg. Uitgeverij Reinaert uit Boxmeer geeft het boek uit dat slechts 25 euro kost dankzij de bijdrage van diverse sponsors.

U wordt van harte uitgenodigd voor de **boekpresentatie**. Deze vindt plaats op zaterdag 22 augustus in multifunctioneel centrum het Kruispunt, Kerkplein 6 in Beugen van 16.00 uur tot 18.00. Het boek is tijdens dit event te koop. Voorafgaand op zaterdag 22 augustus is vanaf 14.30 uur de Martinusmolen te bezichtigen waar ook de nieuwe huisstijl wordt onthuld.
U kunt het boek ook bestellen door een email te sturen naar martinusboek@icloud.com.

Wellicht tot ziens op zaterdag 22 augustus.
Martin van den Berg

POMPMOLEN IN BOXMEER

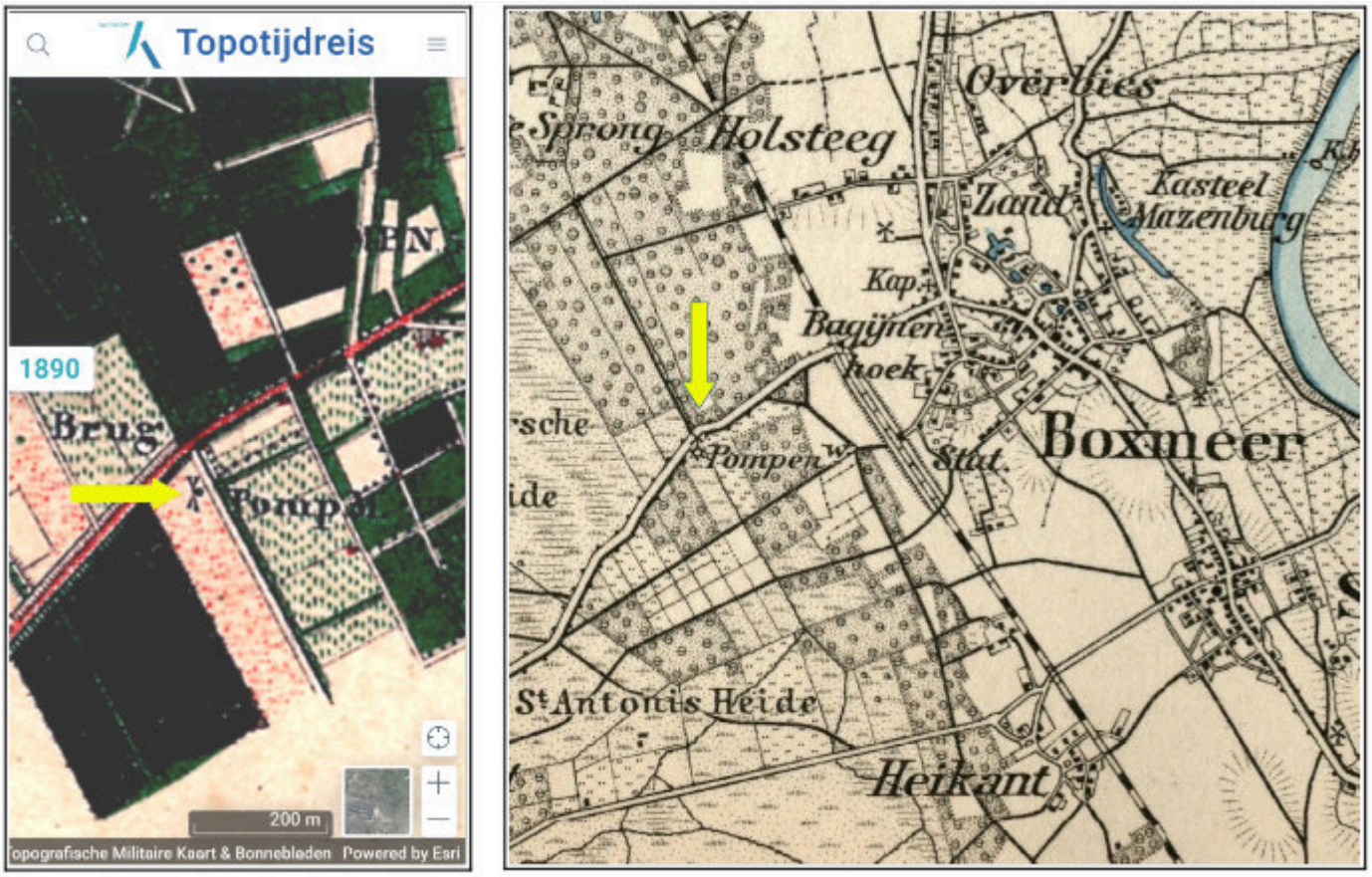

Figuur 1. Uitsneden van topografische kaart van 1890 (links) en van Duitse kaart 352.Geldern van Reichsamt für Landesaufnahme van 1893 (rechts) met de verdwenen pompmolen aan de Oeffeltse Raam in Boxmeer. Pijlen geven locatie aan op de kaarten.

Een verdwenen molen aan de Oeffeltse Raam

Op de oude topografische kaart (Bonneblad) van 1867 (topotijdreis.nl) ontdekte ik in Boxmeer een molen aan de westzijde van de Oeffeltse Raam ter hoogte van de Witte Brug (zie uitsnede kaart). Aan de overzijde ervan bevindt zich een restaurant.

De molen op deze kaart wordt aangeduid met een voor deze kaarten gebruikelijk icoon voor molen en voorzien van de tekst "Pomp M" (zie uitsnede kaart). Hieruit kan worden afgeleid dat het een pompmolen betreft. Vanaf 1895 wordt de molen niet meer vermeld op deze kaart. Op de Duitse kaart 352.Geldern van Reichsamt für Landesaufnahme (1893) wordt de molen eveneens op dezelfde locatie aangeduid met een gecombineerd water- en windmolen icoontje met de tekst "Pompen W." (zie uitsnede kaart).

Het beperkte verval van de Oeffeltse Raam ter hoogte van de Witte Brug (www.ahn.nl Actueel Hoogtebestand Nederland) en het ontbreken van een molenvijver, maken het niet waarschijnlijk dat het een watermolen is geweest.

Op de kadastrale kaart ("minuutplans") uit 1843 van de gemeente Boxmeer staat de pompmolen nog niet vermeld. Dit geldt ook voor de Gemeente-Atlas van Nederland uit 1865 van Jacob Kuyper voor de gemeente Boxmeer (www.atlas1868.nl/). Op de eerste editie van Water-

staatskaart (verkend 1887; bewerkt 1889) staat geen molen ingetekend, wel is er in de Oeffeltse Raam op deze locatie een keersluis. Op basis van deze informatie mag worden aangenomen dat de molen na 1895 niet meer in functie was en is gesloopt/afgebroken en mogelijk ruim 30 jaar op deze locatie heeft gestaan.

Oude toponiemen en veldnamen in deze omgeving duiden niet op het bestaan van een molen. Op een infrarood luchtfoto van het betreffende bosperceel (www.pdok.nl) zijn geen afwijkende structuren te vinden. Bij locatiebezoek zijn tot nu toe geen zichtbare restanten van een stenen of houten fundering gevonden en moet de molen als verdwenen worden beschouwd. De pompmolen was niet eerder vermeld in de database van verdwenen Nederlandse Molens en is daar nu in opgenomen onder Ten Bruggencate-nr. 18108 (www.molendatabase.nl).

Aan de Oeffeltse Raam hebben voor zover bekend behalve een vermoeden in Oeffelt, de Scharmolen (Pouwels 2015), geen andere molens gestaan. In de twee boeken over de watermolens in Noord-Brabant worden er geen molens aan de Oeffeltse Raam genoemd (van Halder 2010 en Van Heugten en Van Heugten 2020). Een quickscan in het archief van de historische Vereniging Nepomuk uit Boxmeer (www.nepomukboxmeer.nl) en van het Brabants Historisch Informatie Centrum (www.bhic.nl) leverde geen informatie over deze molen.

Peter Pouwels (schriftelijke mededeling 12 mei 2026) heeft het vermoeden dat de pompmolen een rol gespeeld zou kunnen hebben bij de waterhuishouding van de Oeffeltse Raam ter hoogte van de Witte Brug. De weg zou als dijk gefunctioneerd hebben en bij hoog water in de Raam de afvoer ervan belemmerd kunnen hebben. De pompmolen, een kleine windwatermolen zou het overtollige water hebben geloosd op het benedenstroomse gebied van de Oeffeltse Raam.

Van een windmotor of een Bosman molentje kan geen sprake geweest zijn, omdat dit type molens veel later in Nederland zijn geïntroduceerd.

Rond de eeuwwisseling in 1900 maar ook lang ervoor worden klein formaat pompmolens in krantenadvertenties (www.delpher.nl) te koop aangeboden. Deze houten pompmolens bezaten een wieklengte van ca. 4 m. en waren voorzien van een ijzeren krukas waarmee een zuigerpomp werd aangedreven (Talsma 2016). Ze waren in gebruik bij bierbrouwerijen, jenever- en brandewijnstokerijen of dienden als put- of petmolen om kleine stukken land te bemalen. Wat afmetingen betreft, is het een groter formaat molen dan de tjasker of weidemolen, maar kleiner dan een spinnekopmolen.

Als ze uitgediend waren, konden ze worden gedemonteerd en weer elders opgebouwd. Deze praktische kant heeft hiermee ook haar keerzijde; er zijn nauwelijks exemplaren behouden.

Historisch gezien lijkt dit type molen onderschat vanwege haar praktische waarde. Aanvullend archiefonderzoek kan mogelijk meer informatie over deze verdwenen pompmolen aan de Oeffeltse Raam opleveren.

Bronnen

Halder, P.H. van (2010). Watermolens in Noord-Brabant, vroeger en nu. Uitgeverij P-H van Halder.
Heugten, W. van en W. van Heugten (2020). Watermolens in Noord-Brabant. Uitgeverij Matrijs, Utrecht.
Pouwels, P. (2015). De Scharmolen. Een verdwenen watermolen in Oeffelt? Molenvriend 88: 6-8.
Talsma, T. (2016). Vragen bij een pompmolen uit 1840. De Utskoat 164: 36.

Albert Klarenberg, Cuijlenburg 24, 5831 TM Boxmeer

RESTAURATIEFOTO'S JOANNUSMOLEN HEUMEN

MOLENS IN DE REGIO

Ronde stenen bergmolen Nooitgedacht te Afferden

Geen nieuws van deze molen.

Ronde stenen bergmolen Martinus te Beugen

Boekpresentatie, zie betreffende artikel.

Ronde stenen bergmolen Jan van Cuijk te St Agatha

Groei rond Korenmolen Jan van Cuijk vraagt om versterking

De aanloop naar Korenmolen Jan van Cuijk blijft groeien. Steeds meer klanten weten op zaterdagochtend de weg naar de molenwinkel te vinden voor ambachtelijke molenproducten. Ook bezoekers die nieuwsgierig zijn naar de molen, het maalproces en het werk van de molenaar komen steeds vaker langs.

Opvallend was wel dat tijdens Nationale Molendag op zaterdag 9 mei het aantal bezoekers aan de molen wat tegenviel. Dat roept de vraag op of we op zo'n dag misschien iets extra's moeten organiseren om nog meer mensen te trekken en het ambacht van de molenaar beter onder de aandacht te brengen.

Tegelijkertijd merken we dat de groei op de zaterdagochtend ook iets vraagt van onze bezetting. In de winkel hebben we inmiddels versterking gekregen van een vrijwilliger, maar voor de molen zelf komen we soms een molenaar tekort. Daarom zijn we op zoek naar versterking.

Er is plek voor een geslaagde molenaar of een molenaar in opleiding die goed binnen ons team past. Het gaat om ondersteuning op de zaterdagochtend van 9:00 tot 13:00 uur. Samen zorgen we ervoor dat de molen blijft draaien, bezoekers goed ontvangen worden en het ambacht levend blijft.

Daarnaast is er de afgelopen periode ook aandacht geweest voor het onderhoud van de molen.

Camiel Damen van EAGM heeft onlangs een inspectie uitgevoerd in verband met de subsidieaanvraag. Ook wachten we nog op de molenmaker voor het geplande schilderwerk.

Onlangs hield de brandweerpost Haps bovendien een oefening op de molen. Het scenario was realistisch en uitdagend: brand in de winkel, een 'slachtoffer' in het pakhuis, een afgesloten deur aan de binnenzijde, een draaiende molen én een beknelde molenaar op de luizolder. Ernstiger kon de situatie bijna niet worden.

De brandweer had de situatie echter snel onder controle. Binnen een half uur werd het sein 'brand meester' gegeven en kon de molenaar - die inmiddels was gevonden en bevrijd - weer veilig naar buiten worden gebracht. Slim opgemerkt werd ook het informatiebord bij de molen, waarop staat vermeld dat bij calamiteiten via een 06-

nummer contact opgenomen kan worden met de beheerder. Daardoor kon snel worden geschakeld en stond de molen binnen vijf minuten stil.

Korenmolen Jan van Cuijk is dus volop in beweging: meer bezoekers, meer klanten, onderhoud aan het monument én aandacht voor veiligheid. Om die ontwikkeling vast te houden, zoeken we mensen die mee willen bouwen aan de toekomst van onze molen.

Bianca en Stefan Willems

Achtkante bergmolen Bergzicht te Gassel

Afgelopen tijd waaide het soms lekker en konden we malen en soms was het bijna of helemaal windstil. Dan draaiden we voor de prins of helemaal niet. Was dat laatste het geval, dan maakten we schoon of deden we kleine onderhoudsklusjes.

Tijdens de Open Molendagen waaide het op zondag net genoeg om een beetje te malen. Op deze dag ontving Jos met de hulp van Diego (mio) en Henry (onze molengids) een vijftigtal bezoekers en was er sprake van een heel geslaagde Open Dag.

Verder is er sprake van “geen nieuws is goed nieuws“. Tot de volgende keer.

Jos, Henry en Piet.

Ronde stenen bergmolen De Reus te Gennep

Het voorjaar is weer begonnen en de vogels zijn weer actief met nesten bouwen, hiervoor gebruiken ze nestmateriaal dat ze van de hoektouwen aftrekken. Bij een van die acties is het zeil uit het bovenste end losgeschoten (zie artikel Glück Zu!).

We hadden vorig jaar al een aantal slechte hoektouwen vervangen en hebben, nu er weer nieuw touw binnen is, alweer twee hoektouwen vervangen, We hebben 15 meter hoektouw besteld dus kunnen nog even vooruit hiermee.

Momenteel hebben we ons maalkoppel open liggen, we hadden al wat langer problemen met het in- en uit het werk zetten van de stenen. Bij nader inzien blijkt ons vast werk, los te zitten en moet dit opnieuw vastgezet worden. Hiervoor moet de steen open worden gelegd, een mooie klus om uit te voeren als er toch onvoldoende wind is om te draaien.

Tijdens het gras maaien zag ik een stuk van een afgebroken keg op de belt liggen en na wat verder zoeken vond ik ook de andere helft. De keg was daar waar de borgspijker gezeten had midden door gebroken. De borgspijkers hadden wij er al eerder uitgehaald, omdat de kans aanwezig was dat het zeil hierop kapot getrokken wordt. Dit was al bij één zeil gebeurd met als resultaat een mooie winkelhaak in het zeil. Bij Max Beijk hebben we

wat hout gehaald voor een nieuwe keg en deze erin gezet.

Zaterdag 9 mei tijdens de nationale molendag hebben we, ondanks dat er niet veel wind was, toch nog kunnen draaien. Het was een prachtige zonnige dag en we draaiden met vier vlaggen in top, in totaal hadden we 12 bezoekers die dag.

Peter Pouwels

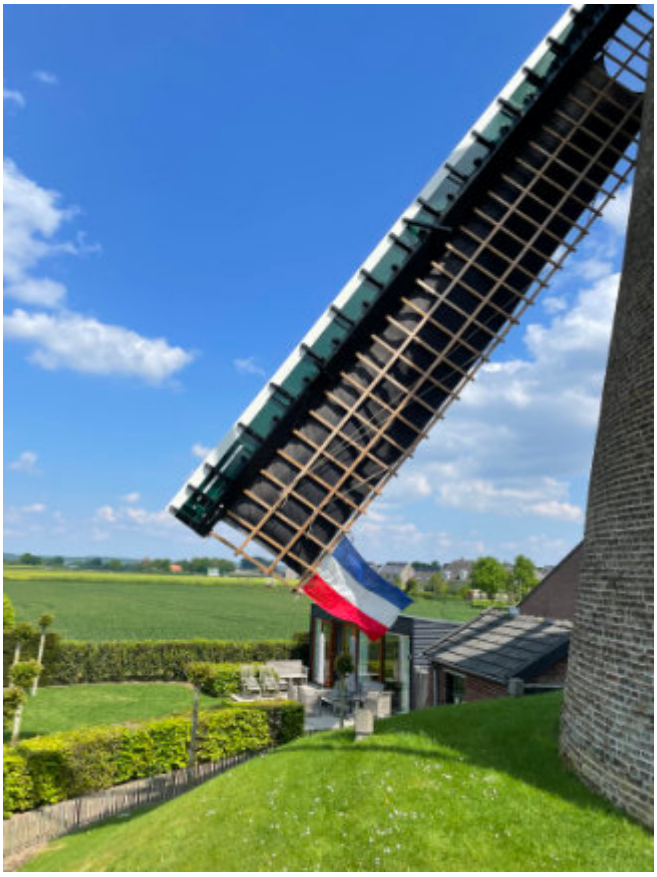

Zeskante bergmolen Mariamolen te Haps

Sinds de restauratie eind 2024 draait de molen nog steeds veel en dat is in de praktijk eigenlijk bijna elke zondagmiddag.

Dit jaar valt op door de vele verzoeken voor rondleidingen die binnenstromen (en die we uiteraard honoreren).

Klein onderhoud is er onder andere voor de molenaars geweest in het afstellen van de vang aangezien deze herhaaldelijk aanliep bij het kopstuk.

De firma Beijk heeft de verzwaring weer terug geplaatst op de bovenas. Deze leek niet meer nodig sinds het nieuwe gevlucht van 2024. Tevens hebben ze recent een kapotte armkam in het bovenwiel vervangen.

De molenaars hebben tevergeefs geprotesteerd tegen de bouw van een nieuw bedrijf op het aanpalende en oprukkende industrieterrein Laarakker Noordwest. Weliswaar is de molenbiotoop opgenomen in het bestemmingsplan, maar bij dit bedrijf werd helaas expliciet een uitzondering op de bouwhoogte gehanteerd van maximaal 10%.

Op de molenberg is/zijn één of meerdere woelmuizen actief. Na de nodige gaten van vorig jaar, lijkt het dit jaar wel gatenkaas alom. Een gespecialiseerd bedrijf in ongediertebestrijding heeft de situatie bekeken. Het lijkt gelukkig allemaal mee te vallen en woelmuizen schijnen zelf na verloop van tijd weer een nieuw heenkomen te zoeken.

Door het bedrijf EAGM is er recent onderzoek gedaan t.b.v. een RI&E. Maatregelen ter verbetering van de veiligheid zijn eerder al genomen door de firma Beijk die hekjes plaatste rondom de trapgaten van de meelzolder en steenzolder. Recent hebben we naar aanleiding van de RI&E zelf afzetkettingen op de luizolder gemonteerd en een complete EHBO-kist aangelegd. In de toekomst moet er nog nieuwe en betere wiekafzetting komen en behoeft ook de elektrische bekabeling aandacht.

Verder hebben we nog plannen om linksachter de molen een mooie plek te maken om de oude askop tentoon te stellen.

We zijn actief de lokale basisschool aan het benaderen voor een jaarlijks terugkerende samenwerking inhoudende een klassikaal bezoek aan de molen en een lespakket voor in de klas.

En tot slot is er via de Dorpsraad van Haps geld vrijgemaakt voor floodlight, maar dat moeten we nog verder gaan invullen.

Namens de molenaars, Don Werts

Achtkante bergmolen Gerarda te Heijen

Geen nieuws van deze molen.

Ronde stenen grondzeiler Joannusmolen te Heumen

Na bijna 1,5 jaar draait de Joannusmolen weer.

We hebben het gevlucht van de molen in oktober 2024 vastgezet, omdat het niet meer verantwoord was om nog langer door te draaien. Een corrosie aanslag van 6 mm diep op een plaat van 12 mm dik langs de askop was reden om de molen acuut stil te zetten.

Alles werd in werking gezet door de ambtenaar van de gemeente Heumen, met molenzaken in de portefeuille, om de nodige procedures op te starten om het gevlucht van de Joannusmolen te vervangen.

Vanwege de slechte molenbiotoop is er gekozen voor een nieuw gevlucht met van Busselneuzen en remkleppen. Deze keuze is ook vanuit historisch oogpunt te onderbouwen.

Uiteraard is de zelfzwichting (uniek in deze regio) ook in het bestek meegenomen en overgezet op de nieuwe roede.

Op 15 april j.l. werden de nieuwe roeden geplaatst door de firma Beijk uit Afferden.

Voor ons een zeer heugelijk moment en onder het toeziend oog van onze burgemeester Joerie Minses werden met uiterste precisie zeer vakkundig beide roedes gestoken.

Nadat de molenmakers van Firma Beijk drie weken zeer intensief hebben gewerkt aan het plaatsen van een nieuwe windpeluw, een nieuwe tegel achter de pensteen en nog wat andere werkzaamheden in de kap, hebben zij ervoor gezorgd dat we op 9 en 10 mei weer konden draaien tijdens de Open Molendagen.

Groetjes, Theo & Ron

Resturatiefoto's: zie pagina 23 t/m 25

Achtkante stellingmolen te Linden-Katwijk

We hebben het afgelopen half jaar te kampen gehad met een aantal tegenslagen. Eind november was Rob betrokken bij een verkeersongeval waardoor hij maandenlang uitgeschakeld was.

Pieter heeft Peter geassisteerd onder andere bij het optuigen en afbreken van de kerstverlichting. Eind mei heeft Peter een vrij heftige operatie moeten ondergaan in het Radboud UMC. De operatie op zich is goed verlopen, maar het herstel zal zeker maanden vergen. Peter heeft besloten om de verantwoordelijkheid voor de molen over te dragen aan Pieter, die gelukkig kan rekenen op de hulp van Rob, die weer bijna helemaal hersteld is van het ongeval in november.

De openingstijden zijn wel aangepast: we draaien nu op donderdagochtenden in even weken van 09.30 tot 12.30 uur.

Pieter de Haan, Peter Simons, Rob Snel

Ronde stenen bergmolen De Korenbloem Mill

We hebben afgelopen vijf maanden op slechts twee zaterdagmiddagen kunnen draaien. Dat kwam deels door slechte weersomstandigheden, maar recent ook omdat Peter door ziekte niet naar de molen kon komen. We hebben in die periode wel het afzuigsysteem kunnen afmaken. Dat werkt naar behoren.

Minder goed nieuws is dat Peter eind mei een vrij ingrijpende operatie heeft moeten ondergaan. De operatie op zich is goed verlopen, maar hem wacht een lange herstelperiode. We zijn op zoek naar een gevorderde leerling molenaar die Pieter af en toe op zaterdagmiddag kan helpen.

Pieter de Haan, Peter Simons, Ramon Ligthart

Standerdmolen Maasmolen te Nederasselt

De toestand van het gevlucht van de Maasmolen hebben we al eerder beschreven. Maar er is goed nieuws. Het gevlucht van de Joannusmolen in Heumen is klaar en als binnenkort de laatste rekening is voldaan, wordt deze klus als AFGEROND beschouwd.

Op dat moment begint de gemeente met het opstarten van de procedure voor de vervanging van het gevlucht van de Maasmolen. Dat gaat natuurlijk niet zo snel want dat plan moet b.v. eerst in de gemeenteraad komen en vervolgens gaan de aanvragen voor subsidies de deur uit. Daarna moeten er nog de nodige stappen worden doorlopen maar “ergens in 2027“ hopen we dat deze klus geklaard is en wij weer met een nieuw gevlucht kunnen draaien.

Op de Open Molendag op zondag 10 mei waren we geopend en hebben we elf bezoekers gehad. Niet veel natuurlijk maar je hebt dan wel alle tijd om alles rustig uit te leggen . “Elk nadeel hep sun voordeel“, zei de beroemde Amsterdamse filosoof J.C. al. Hopelijk kunnen we volgende keer melden dat de procedure al een flink eind op gang is gekomen.

Vincent en Piet

Ronde stenen bergmolen De Vooruitgang Oeffelt

In Oeffelt zijn met de opleiding bezig: Ben Broekmeijer (Cuijk), Rene Speulman (Boxmeer) en Jean Pierre Rossieau (Nijmegen).

De brandweer van Oeffelt is op 2 mei uitgerukt naar de molen. Reden: Er zat een ooievaar op de top van de wieken en men dacht dat deze klem zat. De brandweer heeft assistentie van de Cuijkse ladderwagen gehad. Daarbij hebben ze gezien dat ze niet zo hoog konden komen. En toen is de ooievaar gewoon weggevlogen. Zie foto.

Op nationale molendag hebben we zaterdag de hele dag gedraaid. Op de molen hebben we ook een vragenrondje met opdrachten gehad, georganiseerd door de Durpskwis Oeffelt. In totaal 60 bezoekers.

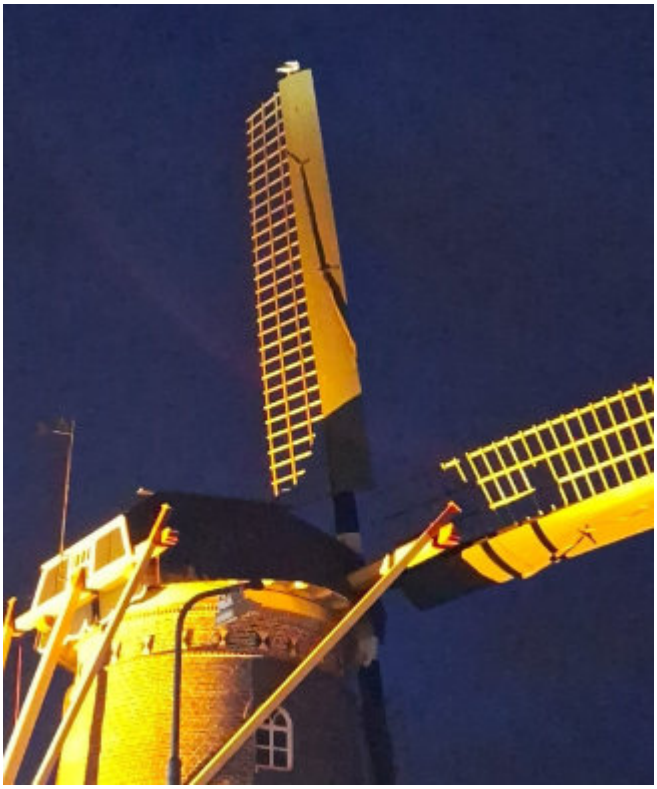

De molenaars, John Houben en Sonja Middelink

Standerdmolen De Korenbloem te Oploo

Helaas heeft op een molen een ernstig ongeluk met serieus letsel van een kind door het gevlucht de veiligheid op onze molens weer eens actueel gemaakt. Net nu bij onze molens onderzoek wordt gedaan naar de RI&E. Als molenaar voel je je verantwoordelijk en tegelijk wil je een molen die zo authentiek mogelijk wordt gezien en ervaren.

Gelukkig kwam iemand met ruime ervaring in veiligheid en het werken met en aan molens onze molens inspecteren. Natuurlijk is een grondzeiler, en dan ook nog een standerdmolen, een hele uitdaging om risicovrij te krijgen. Een aantal zaken zijn al goed op orde, zoals de afzetting van het gevlucht en het EHBO-doosje. We hebben overlegd over een beveiliging boven aan de trap bij de galerij. Hiervoor wordt een dubbel draaibaar en stevig hek uitgedacht, in de stijl van het reeds aanwezige baliehek.

Binnen in de molen is een ander verhaal. Tot en met de meelzolder is er inclusief het gesloten traphek weinig risico. De steenzolder is met draaiende molen niet toegankelijk, we vergelijken het maar met de kapzolder van een bovenkruier. Dit zou alleen kunnen wanneer er zoveel voorzieningen worden aangebracht, dat het aanzien en karakter van deze zolder verloren gaat. Ons beleid, om hier geen bezoekers toe te laten bij draaiende molen, lijkt voldoende. Bij uitzondering, molen op de vang, enkele bezoekers toe te laten op voldoende afstand van bewegende delen en dan wellicht even rustig te laten draaien. Bij het verlaten van de zolder, molen uiteraard weer op de vang.

We kijken uit naar de schilderbeurt a.s. zomer, deze zal door de fa. Beijk uitgevoerd worden. Hoognodig op verschillende plekken. Dan kunnen tevens enkele zoomlatten uitgestukt of vervangen worden, want daarvan zijn hele stukken zacht en brokkelen af. Het krakende penlager kan dan ook aandacht krijgen, want we hebben de indruk dat dit steeds tergender wordt.

Afgelopen Nationale Molendag kregen we o.a. bezoek van een jongeman uit Sint Michielsgestel, zijn naam is Van der Krabben en hij was op zoek naar de inscriptie “PvdK” op een van de balken in de molen. Op internet was hij het rapport van Nico Jurgens tegengekomen. Nico heeft destijds onderzoek gedaan naar de herkomst van onze molen en deze inscriptie is opgenomen in dit onderzoek, waarbij PvdK zeer waarschijnlijk Peter van der Krabben molenaar op de molen van 1765 tot 1777 is geweest toen de molen in het buurtschap bij Sint Michielsgestel stond. De

jongeman was bezig met het completeren van een stamboom van zijn familie, dus hij was hier zeer blij mee. Heeft er natuurlijk foto's van gemaakt, waarvan er hier eentje te zien is.

De brandblussers zijn weer gecontroleerd, de afspraak voor de bliksemafleidercontrole is gemaakt, met de kermiscommissie hebben we (hopelijk) goede afspraken gemaakt over de opstelling van de attracties, want vorig jaar stond de molen dermate ingebouwd dat we niet konden draaien.

Groeten uit Oploo, Sabine & Jan

Watermolen te Oploo

Natuurlijk valt onze watermolen ook onder de RI&E. Uiteraard een heel ander gebouw dan onze windmolen en ogenschijnlijk een stuk gemakkelijker te beveiligen. Het rad is al voldoende beveiligd en binnenin is er uiteraard flink meer ruimte om je veilig te verplaatsen.

De volgende punten worden nog geadviseerd: een leuning bij de trap naar de steenzolder. Dit wordt nog lastig omdat de trap omhoog kan worden getakeld voor het plaatsen van de schietinstallatie. Bij het draaiende spoorwiel wordt gedacht aan een verplaatsbare afzetting, zodat de (gemiddeld grotere) bezoekers niet met hun hoofd dit spoorwiel kunnen raken. Huisregels en toezicht blijven natuurlijk altijd noodzakelijk.

De inscripties bij De Korenbloem doen ons beseffen dat van de geschiedenis van de watermolen eigenlijk weinig bekend is. Er is, naar ons weten, nooit een bouwhistorisch onderzoek geweest. Iets wat bij restauraties, gebruikers, bezoekers, huurders, andere geïnteresseerden en stamboomonderzoekers als vraagbaak kan dienen.

We overwegen daarom initiatieven te gaan nemen om een dergelijk onderzoek van de grond te krijgen. Wellicht leest u in de volgende nummer van De Molenvriend hier meer over.

Deze zomer zal, naar verwachting, de fundering bij het rad aangepakt worden.

Sabine is geslaagd als molenaar voor watergedreven molens, dus hebben we nu twee gekwalificeerde molenaars op beide molens.

Zowat iedere zaterdagmorgen zijn we op de molens, komt u gerust eens kijken.

Groeten uit Oploo, Sabine & Jan

Standerdmolen Molen Zeldenrust te Overasselt

We hebben dit keer weinig te melden. Gezamenlijk proberen we iedere zondagmiddag de molen te laten draaien en zijn dan ook open voor publiek.

Wederom moeten we weer alert zijn op de molenbiotoop. Plan Vink, een nieuwbouwproject in Overasselt, brengt onze biotoop in gevaar

Momenteel staan we in de rouw. Dit op verzoek van Jurgen van Stiphout. Ron, zijn broer, heeft een aantal jaren met de Zeldenrust gedraaid en is overleden.

Molenaars Overasselt

De Bovenste Plasmolen te Plasmolen

Maandag 6-4-2026, 2e Paasdag, was onze eerste draaidag van dit jaar en gelijk een groot succes. In verband met onze Regionale Molendag, waren er veel molenaars uit alle windstreken van ons land naar ons toegekomen. We hebben die dag met het voorste koppel op waterkracht gemalen en de motor voor de Prins laten draaien. In totaal zijn er die dag 120 molenliefhebbers op bezoek geweest. Een kleine lekkage aan de opgeleide beek hebben we zelf kunnen verhelpen.

Op 24-4-2026 hebben we Twan van Dijck van het waterschap Limburg op werkbezoek gehad i.v.m de uit te voeren werkzaamheden aan de sluis van het Groene water en aan het molenhoofd. De van

hout gemaakte damwand van het molenhoofd wordt in zijn geheel vervangen. Van beton gemaakte L-vormige elementen wordt een nieuwe bak gemaakt, waarbij vanaf de voet van de betonnen bak, een muur van bakstenen wordt opgetrokken, gemetseld in het oude kruisverband. De bovenkant van de bak wordt afgewerkt met een rollaag uitgevoerd in dezelfde baksteen. De sluis bij het Groene water wordt ook geheel vervangen, hier komen van beton gemaakte stapelbare U-vormige prefab elementen (3x) op elkaar gezet, waarbij de bovenste omkleed wordt met baksteen metselwerk in het oorspronkelijke kruisverband, ook de reliefsteen op de buitenhoek zal worden teruggeplaatst.

Belanghebbende partijen; Waterschap, Gemeente, Provincie, RCE, Natuurmonumenten, Stichting den Bovenste Plasmolen.

Flora en fauna onderzoek i.v.m. Natura 2000 gebied

Tijdens de nationale molendag op zondag 10-5-2026 maalde de molen met het voorste koppel op waterkracht, waarbij de motor weer voor de Prins mocht draaien. In totaal zijn die dag 97 bezoekers op de molen geweest. De lekkage in de opgeleide beek, net na de bocht, is echter weer actief. Een omgewaaide boom in het talud ligt er nog, waardoor het molenaarspaadje tot hier gemaaid is.. Deze punten zijn doorgegeven aan onze contactpersoon bij het waterschap.

Zaterdag 23-5-2026 heb ik een excursie verzorgd voor leden van IVN Maas en Niers en van de Heemkunde club Groesbeek. Tijdens de twee uur durende excursie zijn we langs de verschillende waterlopen en -werken, gelegen op de St Jansberg, gegaan. Dit naar aanleiding van een lezing over het boek de St. Jansberg. In totaal hebben 18 deelnemers hieraan mee gedaan.

Dinsdag 26-5-2026 (3e Pinksterdag) hebben we een excursie verzorgd voor de Gemeente Mook en Middelaar. We hebben in totaal drie groepen van circa 25 deelnemers rondgeleid en over de wetenswaardigheden van de Bovenste Plasmolen verteld.

In totaal hebben we dit eerste kwartaal 310 bezoekers op de molen gehad.

Peter Pouwels

Ronde stenen stellingmolen Luctor et Emergo te Rijkevoort

Na de vorige molenvriend is er niet veel nieuws te vertellen over de Luctor et Emergo. We knutselen met enige regelmaat aan ons toilet en onze keukenruimte. In alle eerlijkheid: het tempo ligt niet erg hoog, maar we doen het met veel plezier. Zie foto als update.
Zoals andere molens in de regio hebben we

namens de gemeente Land van Cuijk bezoek gehad van een bureau voor een RI&E. Op zich een begrijpelijke actie, aangezien we allen graag bezoekers op onze molens verwelkomen. En veiligheid is dan een belangrijk thema. Maar we hadden hier wel enige schrik voor. We verwachtten iemand die allemaal extra hekjes en veiligheidsvoorzieningen in ons prachtige monument wil zien. Maar dat viel gelukkig erg mee. De betreffende persoon was als ZZP -er door het bureau ingehuurd en bleek zelf molenaar te zijn op een poldermolen in Amsterdam. Het werd dus een prettige ontmoeting met een collega, die oprecht in onze molen geïnteresseerd was. Maar je gaat de molen tijdens zo'n bezoek toch met andere ogen bekijken. Zijn rapport zal beslist een aantal aanbevelingen bevatten, maar dit zal het karakter van de molen geen geweld aan doen.

Mari, Paul en Petro

Ronde stenen bergmolen De Heimolen te St. Hubert

Van de Heimolen is momenteel niet al te veel nieuws te melden. Onlangs is de bliksemafleider gecontroleerd door de firma Goossens. Daarbij is ook de overspanningsbeveiliging in de meterkast aangepast.

Verder is er onlangs weer gemalen. Dit keer ging het om een partij brouwersgerst die nogal droog was (94%). Tijdens het malen zorgde dit voor behoorlijk wat stofvorming.

Ook komen dit jaar de communicanten samen met de pastor weer een bezoek brengen aan de molen, in het kader van het brood dat hoort bij de Eerste Communie.

Begin juli staat ook weer het jaarlijkse Muziek bij de Molen op de planning.

Ik wens iedereen een fijne vakantietijd.

Walter Cornelissen

Standerdmolen De Hamse Molen te Wanroij

Twee rechter hoektouwen waren versleten. Bij zonnig weer op 7 maart heeft Joke nieuwe hoektouwen aangebracht (zie foto's).

Jan was op 10 maart aanwezig bij de controle van bliksemafleiders, die nog in goede staat waren. Bij het smeren van de zetel op 4 april kon Jan niet meer opstaan. Zelfs met hulp van overbuurman Mark Verstegen bleek het niet mogelijk om hem veilig van de paraplu naar beneden te krijgen. Daarna heeft Albert 112 gebeld voor hulp. De brandweer, oud collega's van Jan, hebben hem er, onder toeziend oog van de pers, zonder kleerscheuren afgehaald. Na onderzoek door de medewerkers van de ambulance bleek gelukkig alles in orde met Jan.

Bij de inspectie van de veiligheid door Bureau Groen, samen met Jan, werden geen mankementen vastgesteld. De heklatwiggen verkeren in slechte staat en moeten vervangen worden. Martijn heeft inmiddels nieuwe wiggen besteld.

Op beide nationale molendagen (9 en 10 mei) ontvingen Jan, Martijn en Albert respectievelijk 15 en 30 bezoekers.

Jan Selten, Martijn v.d. Hulsbeek, Jos Verberk, Joke Zuetenhorst en Albert Klarenberg

Ronde stenen grondzeiler Lohmühle te Duisburg-Baerl
Deze keer geen nieuws van deze molen.

MOLENBEZOEK IN DE REGIO

Ronde stenen bergmolen "Nooitgedacht" te Afferden
O: vrijdagmiddag 13:00 tot 16:00 uur
M: Harrie Beijk, Appie Koenders en Frans Rademakers
T: 0485-531910 of 06-239 22 837

Ronde stenen bergmolen "Martinus" te Beugen
O: woensdag van 9:30 tot 12:30 uur, zaterdag onregelmatig
M: Harm van Es en Pieter Aarts
T: resp. 06-519 46 318 en 06-196 24 177

Ronde stenen bergmolen "Jan van Cuijk" te Cuijk
O: zaterdag 9:30 tot 13:00 uur
M: Stefan Willems
T: 06-537 81 949

Achtkante bergmolen "Bergzicht" te Gassel
O: donderdag van 10:00 tot 15:00 uur
M: Jos van der Heyden en Piet Verbiesen
T: resp. 06-194 99 455 en 06-330 30 971

Ronde stenen bergmolen "De Reus" te Gennep
O: woensdagmiddag van 12:00 tot 15:00 uur (alleen even weken)
M: Peter Pouwels, Jan Schim en Coby Weerts
T: 06-573 90 742 (Peter), 0485-515017 (Jan)

Zeskante bergmolen "Mariamolen" te Haps
O: alleen op afspraak
M: Don Werts, Robbert en Sytske Verkerk
T: 06-150 28 510

Achtkante bergmolen "Gerarda" te Heijen
O: zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
M: Harry Kaak en Frans Rademakers
T: 0485-516619

Ronde stenen grondzeiler "Joannusmolen" te Heumen
O: alleen op afspraak
M: Nico van den Broek en Ron Smit
T: resp. 06-133 61 153, 06-222 38 623

Achtkante stellingmolen te Linden / Katwijk
O: donderdagochtend van 09:30 tot 12:30 uur (alleen even weken)
M: Rob Snel en Pieter de Haan
T: 024-3582526 en 06-307 74 271

Ronde stenen bergmolen "De Korenbloem" te Mill
O: zaterdagmiddag van 13:30 tot 16:30 uur (alleen oneven weken)
M: Pieter de Haan en Ramon Ligthart
T: 06-307 74 271 of 06-549 38 743

Standerdmolen "Maasmolen" te Nederasselt
O: Voorlopig om de 2-3 weken open, bel voor bezoek.
M: Piet Verbiesen en Vincent Claessens
T: 06-330 30 971

Ronde stenen bergmolen "De Vooruitgang" te Oeffelt
O: zaterdagmorgen van 9:00 tot 12:00 uur (of op afspraak)
M: John Houben en Sonja Middelink
T: 0485-320994

Standerdmolen "De Korenbloem" te Oploo
Watermolen te Oploo
O: zaterdagmorgen van 09:00 tot 12:00 uur
M: Jan van Riet en Sabine Hillebrecht
T: 0485-383551

Standerdmolen "Zeldenrust" te Overasselt
O: zondagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
M: Stijn Arts; Nico en Wilma van den Broek
T: resp. 06-538 39 213; 06-133 61 153

"De Bovenste Plasmolen" te Plasmolen
O: iedere tweede zondag van de maand - van mei tot en met oktober - van 11:00 tot 16:00 uur
M: Karel Siebers en Peter Pouwels
Machinist: Theo van de Berg
T: resp. 06-573 90 742 en 06-445 75 653

Ronde stenen stellingmolen "Luctor et Emergo" te Rijkevoort
O: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
M: Mari Goossens, Paul Verheijen en Petro Boon
T: 0485-573815

Ronde stenen bergmolen "De Heimolen" te Sint-Hubert
O: zaterdagmiddag van 12:30 tot 16:00 uur
M: Walter Cornelissen
T: 06-255 25 737

Ronde stenen bergmolen "Rust na Arbeid" te Ven-Zelderheide
O: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
M: Ludger Pauls
T: 0485-515789

Standerdmolen "De Hamse Molen" te Wanroij
O: zaterdag van 13:00 tot 16:30 uur
M: Jan Selten, Jos Verberk, Martijn v.d. Hulsbeek en Albert Klarenberg
T: 0485-452587, 0485-578243, 06-411 56 032

Legenda:
O: Openingstijden
M: Molenaar(s)
T: Telefoonnummer(s)

N.B.
De openingstijden zijn slechts een indicatie. In sommige gevallen is/zijn de molenaar(s) niet of op een ander tijdstip aanwezig.

Wilt u zeker zijn van een bezoek aan de molen, dan adviseren wij u telefonisch contact op te nemen met de desbetreffende molenaar(s).

ADVERTENTIES

gaafgrafisch
drukwerk en meer

Powered by HAVENS Since 1845

Voor ieder dier het juiste voer!

- www.scharrelpluimvee.nl
- www.paardenvoeders.nl
- www.konijnenvoeders.nl
- www.schapenvoeders.nl
- www.havensvoeders.nl

Molenvrienden Land van Cuijk